

**Huvudman**

Västerås kommun  
buf@vasteras.se  
carl.boman.liner@vasteras.se

**Beslut**

Datum 2026-10-20  
Dnr SI 2025:11824  
Sida 1 (8)

## Ärendet

Tillsyn av Edströmska vuxenutbildning i Västerås kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 2 april 2026

## Beslut

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Västerås kommun att senast **måndag den 25 januari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande beslut om arbetsplatsförlagt lärande och säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Västerås kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### Västerås kommun ska vidta följande åtgärder

#### *Beslut om arbetsplatsförlagt lärande*

1. Se till att rektorn, efter samråd med aktuell arbetsplats, fattar beslut om vilka nivåer i ämnen eller delar av sådana nivåer som ska förläggas till arbetsplatser. Besluten ska fattas innan det arbetsplatsförlagda lärandet påbörjas och ska dokumenteras. Besluten samt uppgift om när och med vem samråd har skett avseende respektive arbetsplats ska ges in i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. Inkom med de beslut som fattats under perioden från datum för detta beslut till den 25 januari 2027. (2 kap. 27 §§ förordningen om vuxenutbildning [2011:1108])

#### *Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte*

2. Se till att rektorn innan den 25 januari 2027 ser till att samtliga elever får övning i hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Huvudmannen ska lämna in dokumentation av hur och när ett sådant övningstillfälle har genomförts samt en

deltagarlista i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder. (6 a kap. 3 § skollagen)

## Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till [skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se](mailto:skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se), eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:11824) i de handlingar som sänds in.

## Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en tillsyn av Edströmska vuxenutbildning i Västerås kommun. Tillsynen är avgränsad till två av de sammanhållna yrkesutbildningarna yrkesförare lastbil och yrkesförare buss.

Skolinspektionen har den 2 april 2026 beslutat att förelägga Västerås kommun att senast den 17 augusti 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande beslut om arbetsplatsförlagt lärande och skolans säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte.

Västerås kommun har den 20 augusti 2026 samt i en komplettering den 1 oktober 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Västerås kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

## Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

## Föreläggande

### Beslut om arbetsplatsförlagt lärande

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslutet den 2 april 2026 konstaterade Skolinspektionen att det fanns brister i verksamheten gällande rektors beslut om arbetsplatsförlagt

lärande (apl). Bristerna bestod i att rektorn inte hade fattat beslut om vilka moment i vilka nivåer eller delar av sådana nivåer som ska ingå i elevernas apl. Bristerna bestod också i att det bedömningsunderlag som eleverna fick med sig på apl bedömdes inte utgöra ett beslut om apl.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att rektor har fattat två beslut om apl, ett avseende den sammanhållna yrkesutbildningen avseende godstransporter samt ett avseende den sammanhållna yrkesutbildningen persontransporter. Rektorns beslut om apl för godstransporter omfattar upp till 47 delar av nivåerna som ska ingå i elevernas apl. Rektorns beslut om apl för persontransporter omfattar 31 delar av nivåer av ämnen som ska ingå i elevernas apl.

I rektorns beslut avseende den sammanhållna yrkesutbildningen godstransporter anges vidare att ovanstående centrala innehåll anpassas efter elevens progression och tidpunkt i elevens utbildning. Därutöver anges i samma beslut att eleverna får med sig både individuella uppgifter samt checklista till handledaren i syfte att säkerställa att punkterna i rektorns beslut genomförs under apl-perioderna. Det anges vidare att samråd har skett med näringslivet i form av skolans programråd, avseende vilka delar av nivåer av ämnen som kan förläggas till apl samt mall för utvärdering av apl. Vid samrådet var fem företag representerade.

Av lista över arbetsplatser för apl som huvudmannen tidigare har redovisat i ärendet anges att skolan för de två sammanhållna yrkesutbildningarna har ungefär 100 möjliga arbetsplatser för apl, vilket bekräftades av rektorn i intervju den 23 januari 2026.

### **Rättslig reglering**

Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för arbetsplatsförlagt lärande och för att lärandet uppfyller de krav som ställs på utbildningen.

När det gäller sammanhållna yrkesutbildningar beslutar rektorn vilka nivåer i ämnen eller delar av sådana nivåer som ska genomföras som arbetsplatsförlagt lärande. När det gäller övrig utbildning beslutar rektorn om utbildningen ska genomföras som arbetsplatsförlagt lärande och i så fall vilka nivåer i ämnen eller delar av sådana nivåer som ska förläggas till arbetsplatser. (2 kap. 27 § förordning om vuxenutbildning)

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att rektorns beslut om apl inte uppfyller författningarnas krav.

Skolinspektionens utredning visar visserligen att rektor har fattat två beslut om vilka delar av nivåer av ämnen som ska ingå i elevernas apl, ett beslut för den sammanhållna yrkesutbildningen godstransporter och ett för

den sammanhållna yrkesutbildningen persontransporter. Rektorns två beslut om apl har dock inte fattats efter samråd med respektive arbetsplats och avser inte heller en specifik arbetsplats utan samtliga arbetsplatser inom en sammanhållen yrkesutbildning.

Utredningen visar också att rektorns beslut omfattar mer än 30 delar av nivåer i ämnen. Detta innebär att rektorn inte har beslutat vad en elev specifikt ska göra på en viss arbetsplats vid en viss apl-period efter att skolan har stämt av med arbetsplatsen vilka delar som är möjliga att genomföra för eleven. Beslutet om apl för yrkesutbildningen godstransporter anger att det centrala innehållet ska anpassas efter elevens progression, tidpunkten för apl i elevens utbildning och dokumenteras i en checklista som inte ingår i redovisat rektorsbeslut. Detta innebär att de specifika delar som en elev ska göra på en viss arbetsplats vid en viss apl-period är tänkt att beslutas av någon annan än rektorn.

Rektorns beslut är ett viktigt led i att kvalitetssäkra det arbetsplatsförlagda lärandet. Det måste därför vara tydligt för alla inblandade parter vad rektorn beslutat gällande vilka delar av utbildningen som är förlagd till aktuell arbetsplats. För att fylla sin avsedda funktion ska ett sådant beslut fattas innan det arbetsplatsförlagda arbetet påbörjas. Inför beslutet behöver rektorn ett underlag om vad som är möjligt att genomföra på de aktuella arbetsplatserna. Besluten behöver därför föregås av samråd med respektive arbetsplats.

Att rektorns beslut om apl omfattar ett stort antal delar av nivåer i ämnen som inte har samråtts med respektive arbetsplats och inte heller avser en specifik arbetsplats är en brist då rektorn inte har säkerställt att samtliga delar av nivåer av ämnen är möjliga att genomföra på arbetsplatsen. Det är också en brist att det inte av rektorsbesluten är tydligt för elever, lärare och handledare vilka delar av utbildningen specifikt ska förläggas till en viss arbetsplats.

## **Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte**

### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

#### *Beredskapsplan*

I beslutet den 2 april 2026 konstaterade Skolinspektionen att det fanns brister i verksamheten gällande beredskapsplan.

Av Skolinspektionens utredning framkom att det visserligen finns en krisplan som bland annat anger vilka personer i personalen som ingår i krisgruppen och vem som ansvarar för en specifik uppgift när en allvarlig situation uppstår samt vilka åtgärder som ska vidtas av personalen och när. Det framgick inte av krisplanen hur elever ska agera vid en allvarlig

våldssituation eller hot om en sådan situation. Utredningen visade också att varken lärare eller elever kände till krisplanen.

Huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder innehåller en beredskapsplan. I beredskapsplanen anges hur personal ska agera vid en allvarlig våldssituation. I beredskapsplanen anges vidare hur elever ska agera vid en allvarlig våldssituation. I beredskapsplanen framgår även skolspecifika säkerhetsåtgärder utifrån skolans lokaler, förutsättningar och omständigheter. Det anges vidare i beredskapsplanen att en sårbarhetsanalys är genomförd den 22 oktober 2025 av vilken det framgår hur lokalerna kan ändras i syfte att förbättra beredskapen för en allvarlig våldssituation.

#### *Det löpande beredskapsarbetet*

I beslutet den 2 april 2026 konstaterade Skolinspektionen att det fanns brister i verksamheten gällande det löpande beredskapsarbetet.

Av utredningen framgick att personalen hade haft övningar men att eleverna varken fått information om hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Det framgick vidare att eleverna inte hade fått öva på hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation.

Huvudmannens redovisade beredskapsplan innehåller en planering avseende när i tiden information, utbildning och övningar för personal och elever ska genomföras. Exempelvis anges att vuxenstuderande ska genomföra övning och utbildning mellan den "17/8 och den 21/8" men samtidigt att vuxenstuderande ska genomgå en utbildning någon gång under läsåret 26/27.

I huvudmannens komplettering den 1 oktober 2026 anges att personalen informerades den 10 augusti 2026 om skolans rutiner vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Informationen omfattade skolans beredskapsplan, larmvägar, ansvarsfördelning samt respektive personals roll vid en incident. Deltagarlistor för detta tillfälle har inkommit i ärendet. Det anges vidare i kompletteringen att samtliga elever informerades av respektive ansvarig lärare den 18 augusti 2026 om skolans rutiner vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Enligt huvudmannens komplettering informerades eleverna om hur de ska agera vid inrymning. Deltagarlistor har inkommit även för detta tillfälle.

Övning för eleverna avseende utrymning är enligt huvudmannen planerad att genomföras under hösten 2026 i samband med brandövning.

### *Obehöriga nekas tillträde*

I beslutet den 2 april 2026 konstaterade Skolinspektionen att verksamheten vid Edströmska vuxenutbildning inte uppfyllde författningarnas krav fullt ut vad gäller åtgärder för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten.

Av Skolinspektionens utredning framgick visserligen att skolans personal frågade obehöriga personer vad de har för ärende i lokalerna men att verksamheten saknade rutiner för att neka obehöriga personer tillträde till skolenheten. Av utredningen framgick vidare att det på skolan saknades tydliga markeringar av de villkor som gäller för att vistas på skolans område, skyltar uppgavs vara beställda men fanns ej på plats.

Huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder innehåller en skriftlig rutin för hur personalen ska agera i förhållande till besökare och obehöriga personer. I rutinen anges hur planerade besök ska genomföras av den som ska ta emot besökare och hur skolans personal ska agera när okända personer uppmärksammas i skolans lokaler. I rutinen beskrivs vidare hur personalen ska agera om en person vistas obehörigen i lokalerna. Huvudmannen har inkommit med dokumentation som beskriver att skyltar nu har satts upp som visar att skolan inte är en allmän plats, vilka som får vistas på skolans område och hur besökare ska agera vid ankomst till skolan.

### **Rättslig reglering**

#### *Beredskapsplan och det löpande beredskapsarbetet*

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. (2 kap 34 a § skollagen)

Huvudmannen ska se till att det på varje förskole- och skolenhet finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, och att det bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer. (6 a kap. 3 § skollagen)

I förarbetena till ovan bestämmelse anges att en central faktor för ökad säkerhet är att det är tydligt för skolpersonal och elever hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation. (prop. 2024/25:160 s. 41)

Vidare anges i förarbetena att ett löpande arbete med beredskap med nödvändighet innefattar genomför övningar för t.ex. inrymning, utrymning och utestängning. Inom ramen för det löpande arbetet måste det

säkerställas att personal, elever och barn får information om planeringen och de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. (prop. 2024/25:160 s. 41, 44, 157)

#### *Obehöriga nekas tillträde*

Huvudmannen ska se till att det på varje förskole- och skolenhet vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till enheten under tid när verksamheten pågår. (6 a kap. 4 § skollagen)

### **Skolinspektionens bedömning**

#### *Beredskapsplan*

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten vid Edströmska vuxenutbildning uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

#### *Det löpande beredskapsarbetet*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister avseende det löpande beredskapsarbetet.

Av utredningen framgår visserligen att personal och elever i augusti har informerats om skolans rutiner vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Av utredningen framgår dock att eleverna inte har fått övning i hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer eller hot om våldssituationer. I förarbetena till skollagen framgår att ett löpande arbete med beredskap med nödvändighet innefattar övningar för t.ex. inrymning, utrymning och utestängning.

Skolinspektionen konstaterar att det är en brist att eleverna inte har fått övning i hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation.

#### *Obehöriga nekas tillträde*

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten vid Edströmska vuxenutbildning uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### **Val av ingripande**

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Västerås kommuns verksamhet vid Edströmska vuxenutbildning uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om arbetsplatsförlagt lärande och säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. Det finns därför skäl att förelägga Västerås kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

**X** Tonny Johansson

---

Beslutsfattare  
Signerat av: Tonny Johansson

**X** Sandra Thobaben

---

Föredragande  
Signerat av: Sandra Thobaben